STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÁ A POTRAVINÁŘSKÁ INSPEKCE

Zdravotní a výživová tvrzení a jejich používání

Ing. Miriam Bellofattová

9.11. 2025, Bratislava

Osnova

1) ***Úvodní informace***
2) ***Výživová tvrzení***
3) ***Zdravotní tvrzení***
4) ***Léčebná tvrzení***
5) ***Kontrolní činnost SZPI, soudní rozsudky a praktické rady***
6) ***Soudní rozsudky související s používáním léčebných a zdravotních tvrzení***

Úvodní informace

Definice

Co je „tvrzení“?

Je to jakékoliv **sdělení nebo znázornění**, které **není** podle právních předpisů Evropské unie nebo vnitrostátních právních předpisů **povinné**, včetně obrázkového, grafického nebo symbolického znázornění v jakékoliv podobě, které **uvádí, naznačuje nebo ze kterého vyplývá, že potravina má určité vlastnosti.**

(*Článek 2 odst. 2 bod 1 nařízení (ES) č. 1924/2006*)

Základní rozdělení tvrzení

Základní rozdělení tvrzení a souvisejících informací			
Výživová tvrzení	**Zdravotní tvrzení**	**tzv. „Léčebná tvrzení“**	**Prostá sdělení**
Výživově prospěšné vlastnosti	Zdraví prospěšné vlastnosti	Vlastnosti léčby či prevence	Jiné vlastnosti
Nařízení (ES) č. 1924/2006		Nařízení (EU) č. 1169/2011	Příslušná potravinářská legislativa
			Nařízení (EU) č. 1169/2011

Nařízení (ES) č. 1924/2006 o výživových a zdravotních tvrzeních

Přijato v prosinci 2006 Radou a Evropským parlamentem, použitelné od 1. července 2007

Účelem bylo vytvořit harmonizovaná pravidla pro používání výživových a zdravotních tvrzení v celé Evropské unii

Výživová tvrzení - kapitola III

Přípustná pouze ta, která jsou uvedena v příloze a jsou v souladu s podmínkami stanovenými nařízením
- splnění obecných zásad
- splnění obecných podmínek
- splnění zvláštních podmínek pro jednotlivá tvrzení

Zdravotní tvrzení – kapitola IV

tvrzení dle čl. 13 – tzv. funkční tvrzení
tvrzení dle čl. 14 odst. 1 písm. a) – tvrzení o snížení rizika onemocnění
tvrzení dle čl. 14 odst. 1 písm. b) - tvrzení týkající se vývoje a zdraví dětí

Výživová tvrzení

Výživové tvrzení - definice

Výživové tvrzení je jakékoliv tvrzení, které uvádí, naznačuje nebo ze kterého vyplývá, že potravina má určité prospěšné výživové vlastnosti v důsledku energetické (kalorické) hodnoty nebo živin či jiných látek.

Kdy lze výživové tvrzení použít

Výživové tvrzení musí být uvedené v příloze nařízení (ES) č. 1924/2006 a být v souladu s podmínkami použití stanovenými v nařízení (ES) č. 1924/2006.

Příloha 2 ***(Schválená VT)*** těchto vodítek obsahuje celkový seznam schválených výživových tvrzení včetně později doplněných pozměňovacími nařízeními.

Příloha 2: Seznam schválených výživových tvrzení				
č.	Tvrzení	Podmínky použití	Poznámky a doplnění	Nařízení
1	S NÍZKOU ENERGETICKOU HODNOTOU	Tvrzení, že se jedná o nízkoenergetickou potravinu, a jakékoli tvrzení, které má pro spotřebitele pravděpodobně stejný význam, lze použít pouze tehdy, neobsahuje- li produkt více než 40 kcal (170 kJ)/100 g v případě potravin pevné konzistence nebo více než 20 kcal (80 kJ)/100 ml v případě tekutin. V případě stolních sladidel se použije limit 4 kcal (17 kJ) na porci, se sladivými vlastnostmi odpovídajícími 6 g sacharózy (přibližně 1 kávová lžička sacharózy).	Přípustné formulace v rámci slovní flexibility např.: ***"s nízkým obsahem kalorií"*** . V případě, že je při označení výrobku nesoulad mezi přepočtem kcal a kJ stačí, pokud je splněna jedna z hodnot uvedená v podmínkách tohoto tvrzení.	1924/2006
2	SE SNÍŽENOU ENERGETICKOU HODNOTOU	Tvrzení, že se jedná o potravinu se sníženou energetickou hodnotou, a jakékoli tvrzení, které má pro spotřebitele pravděpodobně stejný význam, lze použít pouze tehdy, je-li energetická hodnota snížena alespoň o 30 %, a současně je nutné uvést vlastnost nebo vlastnosti, díky nimž má potravina sníženou celkovou energetickou hodnotu.	Přípustné formulace v rámci slovní flexibility např.: ***"méně energie", "méně kalorií"***	1924/2006

Přehled schválených výživových tvrzení

Tvrzení týkající se obsahu podle článku 8					Srovnávací tvrzení podle článku 9
Bez	**S (velmi) nízkým obsahem**	**Bez přidání**	**Obsahuje**	**S vysokým obsahem**	**Obsahuje ve zvýšené/snížené míře**
Bez cukrů	S nízkým obsahem cukrů	Bez přídavku cukrů	Zdroj **vlákniny**	S vysokým obsahem **vlákniny**	Se zvýšeným obsahem (název živiny)
Bez sodíku/soli	S nízkým obsahem sodíku/soli	Bez přídavku sodíku/soli	Zdroj **bílkovin**	S vysokým obsahem **bílkovin**	Se sníženým obsahem (název živiny)
Bez tuku	S velmi nízkým obsahem sodíku/soli		Zdroj Omega 3 MK	S vysokým obsahem Omega 3 MK	Light/Lite (Lehký)
Bez nasycených tuků	S nízkým obsahem tuku		Zdroj (název vitamínu či minerální látky)	S vysokým obsahem (název vitamínu či minerální látky)	Se sníženou energetickou hodnotou
Bez energetické hodnoty	S nízkým obsahem nasycených tuků		Obsahuje (název živiny či jiné látky)	S vysokým obsahem nenasycených/ mononenasycených/ polynenasycených tuků	
	S nízkou energetickou hodnotou		Přirozeně obsahuje		

Příloha 2 Vodítek obsahuje celkový seznam schválených výživových tvrzení včetně podmínek pro jejich použití

Slovní flexibilita výživových tvrzení

Obecně je přípustná, avšak znění použitého výživového tvrzení musí mít pro spotřebitele stejný význam, jako jedno z povolených výživových tvrzení, uvedených v příloze nařízení.

Příklady:

S NÍZKOU ENERGETICKOU HODNOTOU = S NÍZKÝM OBSAHEM KALORIÍ

ZDROJ VLÁKNINY = OBSAHUJE VLÁKNINU

S VYSOKÝM OBSAHEM VLÁKNINY = BOHATÝ NA VLÁKNINU

SE ZVÝŠENÝM OBSAHEM = OBSAHUJE VÍCE

11

Uvádění povinných informací u schválených výživových tvrzení

Výživové údaje podle čl. 30 odst. 1 nařízení (EU) č. 1169/2011.
(S výjimkou doplňků stravy, přírodních minerálních vod)

Množství látky nebo látek, k nimž se tvrzení vztahuje a které je uvedeno ve stejném zorném poli jako výživové označení.

Výživová tvrzení a zkušenosti z činnosti SZPI

S nízkým obsahem sacharidů, Nízkosacharidový apod.

Označení „S nízkým obsahem sacharidů“, „Nízkosacharidový“ apod. je považováno za výživové tvrzení. Toto tvrzení není uvedeno v příloze I nařízení (ES) č. 1924/2006, jedná se proto o neschválené a tudíž nepovolené výživové tvrzení. Nelze se odkázat například na schválené tvrzení „S NÍZKÝM OBSAHEM CUKRŮ“, protože pojem sacharidy je širší pojem než cukry a zahrnuje všechny sacharidy.

Bez přídavku cukrů

Tvrzení „bez přidaného cukru“ lze použít pouze tehdy, pokud nebyly do produktu přidány žádné monosacharidy (glukóza, fruktóza, galaktóza), disacharidy (sacharóza a laktóza) ani žádná jiná potravina používaná pro své sladivé vlastnosti (med, melasa, javorový sirup, datlový sirup aj.).

Tvrzení tedy lze použít například v případech, kdy byly do potraviny přidány polyalkoholy, kam patří schválená náhradní sladidla sorbitol, mannitol, xylitol, isomalt, maltitol, laktitol a erythritol. Tvrzení lze také použít při přidání čekankové vlákniny – inulinu, což je polysacharid, který patří do skupiny rozpustné vlákniny. Neštěpí se v tenkém střevě, není resorbován a využíván.

Obsahuje probiotika/prebiotika, obsahuje probiotickou vlákninu, s bifidokulturou.

Použití tvrzení je možné za splnění podmínek pro užití tvrzení „OBSAHUJE“ [název živiny nebo jiné látky]“ uvedeného v příloze I nařízení (ES) č. 1924/2006. Přístup k tomuto označení může být v jiných členských státech EU odlišný.

Zdravotní tvrzení

Zdravotní tvrzení - definice

Zdravotní tvrzení je každé tvrzení, které uvádí, naznačuje nebo ze kterého vyplývá **souvislost** mezi **kategorií potravin**, **potravinou** nebo některou z jejích **složek** a **zdravím.**

Princip zákazu pro ZT

článek 10, odstavec 1 nařízení 1924/2006

Zdravotní tvrzení jsou zakázána,

pokud nejsou schválena v souladu s tímto nařízením,

obsažena v seznamu schválených tvrzení stanovených v článcích 13 a 14,

neodpovídají obecným požadavkům v kapitole II a **zvláštním požadavkům pro ZT.**

16

Seznam zdravotních tvrzení v Registru EU

Schválená zdravotní tvrzení se nachází na Seznamu zdravotních tvrzení v Registru EU

https://ec.europa.eu/food/food-feed-portal/screen/health-claims/eu-register

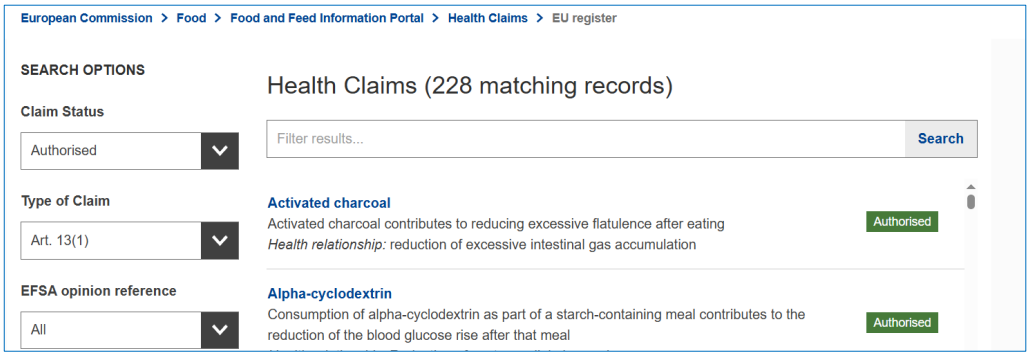

Příloha 3 - Seznam schválených zdravotních tvrzení

Příloha 3: Seznam schválených zdravotních tvrzení

č.	Živina, látka, potravina nebo kategorie potravin	Typ tvrzení	Zdravotní tvrzení	Podmínky a/nebo omezení použití potraviny a/nebo dodatečné prohlášení nebo varování	Odkaz na právní předpis	Podmínky používání a/nebo omezení používání potraviny a/nebo doplňující sdělení nebo varování
1	aktivní uhlí	Článek 13(1)	**Aktivní uhlí přispívá ke snižování nadměrné plynatosti po jídle**	Tvrzení smí být použito pouze u potravin, které obsahují 1 g aktivního uhlí v kvantifikované porci. Aby bylo možné tvrzení použít, musí být spotřebitel informován, že příznivého účinku se dosáhne při použití 1 g alespoň 30 minut před jídlem a 1 g krátce po jídle	Nařízení Komise (EU) č. 432/2012	
2	ALFA-cyklodextrin	Článek 13(1)	**Konzumace alfa-cyklodextrinu jakožto součásti jídla obsahujícího škrob přispívá k omezení nárůstu hladiny glukózy v krvi po tomto jídle**	Tvrzení smí být použito u potravin, které obsahují alespoň 5 g alfa- cyklodextrinu na 50 g škrobu v kvantifikované porci jakožto součásti jídla. Aby bylo možné tvrzení použít, musí být spotřebitel informován, že příznivého účinku se dosáhne konzumací alfa-cyklodextrinu jakožto součásti jídla.	Nařízení Komise Nařízení 536/2013, kterým se mění nařízení 432/2012	

13.1.

1	flavanoly z kakaa	Článek 13(5)	**Flavanoly z kakaa pomáhají udržet elasticitu krevních cév, což přispívá k normálnímu krevnímu oběhu**	Spotřebitel musí být informován, že příznivého účinku se dosáhne při denním přívodu 200 mg flavanolů z kakaa. Toto tvrzení lze používat pouze u nápojů z kakaa (s kakaovým práškem) nebo u hořké čokolády, které zajišťují nejméně denní přívod 200 mg flavanolů z kakaa se stupněm polymerace 1–10.	Nařízení Komise (EU) č. 851/2013	**Patentově chráněno.** Vyhrazeno pro použití společností Barry Callebaut Belgium na dobu pěti let (do 23.9.2018)
2	flavanoly z kakaa	Článek 13(5)	**Flavanoly z kakaa pomáhají udržet elasticitu krevních cév, což přispívá k normálnímu krevnímu oběhu**	Spotřebitel musí být informován, že příznivého účinku se dosáhne při denním přívodu 200 mg flavanolů z kakaa. Toto tvrzení lze používat pouze u tobolek nebo tablet obsahujících kakaový extrakt bohatý na flavanoly, které zajišťují nejméně denní přívod 200 mg flavanolů z kakaa se stupněm polymerace 1–10 (2).	Nařízení Komise (EU) č. 2015/539	**Patentově chráněno.** Vyhrazeno pro použití společností Barry Callebaut Belgium na dobu pěti let (do 21.4.2020)

13.5.

1	beta-glukan z ječmene	Článek 14(1)(a)	**Bylo prokázáno, že beta- glukan z ječmene snižuje hladinu cholesterolu v krvi. Vysoká hladina cholesterolu je rizikovým faktorem pro vznik ischemické choroby srdeční.**	Je třeba informovat spotřebitele, že příznivého účinku je dosaženo na základě denního příjmu 3 g ovesného beta-glukanu. Tvrzení lze použít u potravin, které obsahují alespoň 1 g ovesného beta-glukanu v kvantifikované porci.	Nařízení Komise (EU) č. 1048/2012	
2	estery rostlinných stanolů	Článek 14(1)(a)	**Bylo zjištěno, že estery rostlinných stanolů snižují hladinu cholesterolu v krvi. Vysoká hladina cholesterolu je rizikovým faktorem pro**	„Informace spotřebiteli, že příznivého účinku se dosáhne při přívodu 1,5–3 g rostlinných sterolů/stanolů denně. Odkaz na rozsah účinku lze uvádět pouze u těchto kategorií potravin: pomazánky ze žlutého tuku, mléčné výrobky, majonézy a salátové zálivky. Při odkazování na	Nařízení Komise (EU) č. 983/2009 pozdějí upraveno nařízeními (EU) č. 376/2010 a 686/2014	

14.1.a)

2	fosfor	Článek 14(1)(b)	**Fosfor je potřebný pro zdravý růst a vývoj kostí u dětí**	Tvrzení lze použít pouze pro potraviny, které jsou alespoň zdrojem bílkovin podle tvrzení ZDROJ BÍLKOVIN uvedeného v příloze nařízení (ES) č. 1924/2006	Nařízení Komise (EU) č. 1024/2009
3	jód	Článek 14(1)(b)	**Jód přispívá k normálnímu růstu dětí**	Tvrzení lze použít pouze pro potraviny, která je alespoň zdrojem vápníku podle tvrzení ZDROJ (NÁZEV VITAMINU/VITAMINŮ) A/NEBO (NÁZEV MINERÁLNÍ LÁTKY/MINERÁLNÍCH LÁTEK) uvedeného v příloze nařízení (ES) č. 1924/2006	Nařízení Komise (EU) č. 957/2010

14.1.b)

Která zdravotní tvrzení lze použít

Tvrzení schválené podle článku 13 nebo 14, které je obsažené v seznamu schválených tvrzení, a jsou splněny podmínky pro jeho použití.

Nespecifické tvrzení, které je **doplněno** nejméně jedním **schváleným specifickým zdravotním tvrzením** podle čl. 13 nebo 14, které je v souladu s právními předpisy. Lze použít i v případě použití specifického tvrzení k rostlinám uvedeného na seznamu On hold.

Imunita

Tvrzení podle článku 13.1, jehož **posouzení nebylo dosud dokončeno** a je uvedeno **na On hold seznamu**.

Příloha 4: Seznam dosud neposouzených zdravotních tvrzení podle článku 13.1 - tzv. "On hold" seznam

ID	Latinský / cizí jazyk - název rostliny	Český název rostliny	Vztah ke zdraví / česky	Vztah ke zdraví / cizí jazyk
2843	1. Green Mate leaf extract (Ilex paraguesriensis St.-Hil.) 2. L-Carnitine	1.Čaj zelené maté (Ilex paraguesriensis St.-Hil.) 2. L-karnitin 3. Konjugovaná linolová kyselina	Zaměřuje se na hlavní příčiny celulitidy	Targets the main causes of cellulite

Slovní flexibilita zdravotních tvrzení

Zdravotní tvrzení nemusí být použito doslovně tak, jak bylo schváleno, je **povolena určitá flexibilita formulace schváleného tvrzení.**

Je však třeba, aby upravená formulace zdravotního tvrzení vyjadřovala stejný vztah mezi kategorií potravin, potravinou či některou z jejích složek a zdravím. *(Bod (9) preambule nařízení Komise (EU) č. 432/2012 ze dne 16. května 2012)*

Příklady:

Biotin přispívá k udržení normálního stavu vlasů = Biotin podporuje zdraví vašich vlasů

Vitamin B6 přispívá k normální psychické činnosti = Vitamin B6 napomáhá duševní pohodě

Mangan přispívá k udržení normálního stavu kostí = Mangan udržuje kosti zdravé

Uvádění povinných informací u schválených zdravotních tvrzení

Výživové údaje podle čl. 30 odst. 1 nařízení (EU) č. 1169/2011.
(S výjimkou doplňků stravy, přírodních minerálních vod)

Množství látky nebo látek, k nimž se tvrzení vztahuje a které je uvedeno ve stejném zorném poli jako výživové označení.

Povinné informace podle článku 10 odst. 2

a) Sdělení o významu různorodé a vyvážené stravy a zdravého životního stylu (S výjimkou nebalených potravin)
   a) Množství potraviny a způsob konzumace potřebné k dosažení uvedeného příznivého účinku. *(S výjimkou nebalených potravin)*
b) Případně sdělení určené osobám, které by se měly vyhnout konzumaci této potraviny, pokud taková skupina osob existuje
c) Vhodné varování, pokud nadměrná konzumace daného produktu může ohrozit zdraví.

Povinná informace podle 14 odst. 2 : upozornění, že na vzniku onemocnění se podílí více rizikových faktorů a že úprava jednoho rizikového faktoru může a nemusí mít příznivý účinek

Zdravotní tvrzení a zkušenosti z činnosti SZPI

Obsahuje antioxidanty
Tvrzení je zdravotním tvrzením, jestliže při jmenování látky nebo kategorie látek uvádí popis nebo údaj o funkci nebo předpokládaném účinku na zdraví. Odkaz na antioxidanty poukazuje na antioxidační funkci potraviny nebo v ní obsažené látky. Zdravotní tvrzení je možné použít pouze v případě, že je uvedeno v seznamu schválených zdravotních tvrzení.

Zdravá potravina
Označení je považováno za nespecifické zdravotní tvrzení na základě čl. 10 odst. 3 nařízení (ES) 1924/2006. V případě použití je nutné toto tvrzení doplnit nejméně jedním specifickým zdravotním tvrzením, které je v souladu s právními předpisy. Lze použít i tvrzení k rostlinám uvedené na seznamu On hold.

Zdravější potravina
Srovnávací zdravotní tvrzení nejsou uvedena na seznamu schválených zdravotních tvrzení, a proto není možné je používat.

Léčebná tvrzení

Co je léčebné tvrzení?

Pojem „léčebné tvrzení“ není v legislativě nikde přímo definován.

Při posuzování tvrzení je třeba vycházet z nařízení (EU) č. 1169/2011, podle jehož čl. 7 odst. 3 **nesmějí informace o potravině připisovat jakékoli potravině vlastnosti umožňující zabránit určité lidské nemoci, zmírnit ji nebo ji vyléčit, ani na tyto vlastnosti odkazovat.**

Co považovat za „léčebné tvrzení“

Ve tvrzení se obecně nesmí objevit například:
- **názvy nemocí** *(chřipka, nachlazení, průjem, akné, aj.)*
- **názvy symptomů** *(bolest, dušnost, závrať, zvracení, horečka, aj.)*
- **ani slova jinak spojená s nemocemi či zdravotními problémy** *(lék/léčit, uzdravit, prevence, aj.)*

Za léčebná tvrzení lze považovat také například:
- **grafické, obrázkové či symbolické** vyjádření (*obrázek lékaře bez doprovodného textu, obrázek znázorňující zánět kloubu, aj.*)
- **název výrobku** (*Anti-parazit, Čaj proti nachlazení*)
- **názvy kategorií** v regálech kamenných lékáren či záložkách e-lékáren *(Nachlazení, Přípravky proti bolesti*)

25

Posuzování léčebných tvrzení

Zásadní je odlišit zdravotní tvrzení od léčebného.

Zdravotní tvrzení poukazuje na vztah mezi potravinou a pouhým udržením zdraví, tedy normálního tělesného nebo duševního stavu zdravého člověka.

Léčebné tvrzení je způsobilé vyvolat očekávání léčebného účinku a vztahuje se ke stavu, kdy je normální tělesný nebo duševní stav člověka narušen na základě působení vnitřních nebo vnějších okolností.

Zdravotní nebo léčebné tvrzení?

Vhodné pro imunitu

Vhodné proti nachlazení

Zdravotní a výživová tvrzení pod kontrolou SZPI

SZPI a úřední kontroly tvrzení

Za úřední kontroly doplňků stravy v České republice je zodpovědným orgánem Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI), která je správním úřadem podřízeným Ministerstvu zemědělství České republiky.

SZPI je tvořena sedmi krajskými inspektoráty a ústředním inspektorátem, který je situován v Brně.

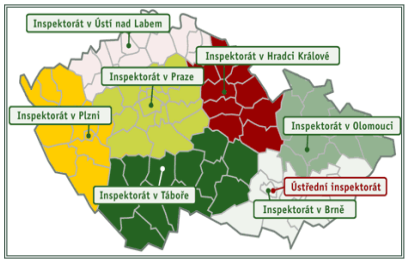

Zdravotní a výživová tvrzení pod kontrolou SZPI

Běžná kontrola používání zdravotních a výživových tvrzení u doplňků stravy podle požadavků Nařízení (ES) č. 1924/2006 obvykle probíhá **souběžně s kontrolou označování** podle obecných právních předpisů týkajících se označování potravin

Kromě běžných kontrol jsou prováděny kontroly **na základě podnětů.**

Postup při úřední kontrole tvrzení

Vodítka SZPI k problematice zdravotních a výživových tvrzení – aktualizace k 2.1.2024

Tato vodítka slouží pouze jako pomůcka určená pro posuzování zdravotních a výživových tvrzení!

Co je informace o potravině?
„Informacemi o potravinách" se rozumí **informace týkající se potravin** zpřístupněné konečnému spotřebiteli prostřednictvím etikety, jiného průvodního materiálu nebo jinými prostředky, včetně nástrojů moderních technologií nebo slovního sdělení. (*Článek 2 odst. 2 písm. a) nařízení (EU) č. 1169/2011*)

Seznam příloh:
Příloha 1: Závěry mezirezortní pracovní skupiny pro aplikaci nařízení (ES) č.1924/2006
Příloha 2: Seznam schválených výživových tvrzení
Příloha 3: Seznam schválených zdravotních tvrzení
Příloha 4: Seznam dosud neposouzených zdravotních tvrzení podle článku 13.1 - tzv. "On Hold" seznam
Příloha 5: Seznam rizikových slov, která lze považovat za léčebná tvrzení
Příloha 6: Příklady pro hodnocení slovní flexibility
Příloha 7: Definice

Postup při posuzování tvrzení

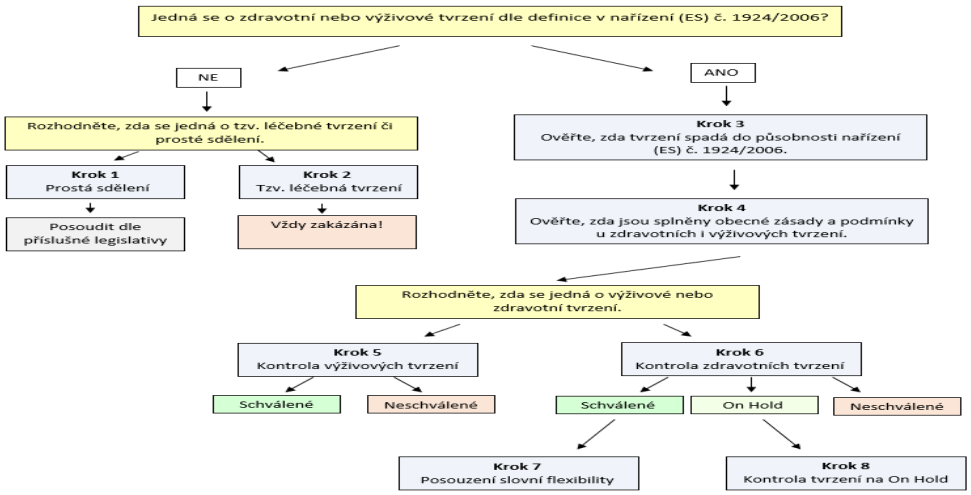

Posuzování tvrzení v praxi

Potravina obsahuje šťávu z šípků, (*údaj o složce*)

který je zdrojem vitamínu C, (*výživové tvrzení)*

což je přírodní antioxidant, (*zdravotní tvrzení*)

který pomáhá při nachlazení. (*léčebné tvrzení*)

.

32

Zkušenosti SZPI s obcházením legislativy

Obcházením předpisů - snaha použít léčebné tvrzení pomocí vložených znaků

a) místo jednoho písmene uvede PPP v názvu potraviny otazník nebo jiný znak

Art?óza

b) Slovo se rozdělí tečkami

A.I.D.S. → Absolutně Ideální Doplněk Stravy

Vždy je třeba posuzovat celý kontext a vzít v úvahu, jak bude název vnímat průměrný spotřebitel.

Problematická tvrzení na internetu

Na internetu bývají DS nabízeny často na pochybných stránkách, kde prodejci využívají neznalosti a zoufalství lidí ochotných zaplatit i tisícové částky za přípravky slibující rychlé zhubnutí, vyléčení chorob či zlepšení potence.

Tyto nabídky mají určité společné rysy:
- Informace na stránkách jsou v českém jazyce, ceny uvedeny v českých korunách.
- Kontakt chybí nebo je ukryt v těžko dostupných Obchodních podmínkách.
- Prodejce je z nějaké vzdálené třetí země.

Zdokumentované efekty 4týdenní detoxikace Moniky:

- **zhubla 34 kilo - bez diety a cvičení**
- vyčistila cévy od toxinů a zlepšila průtok krve
- **snížila hladinu cholesterolu LDL o 60 bodů**
- zbavila se usazených po mnoho let nebezpečných nánosů a parazitů ze střev a jater
- **zrychlila metabolismus o 300 %**

Potraviny na pranýři – seznam rizikových stránek

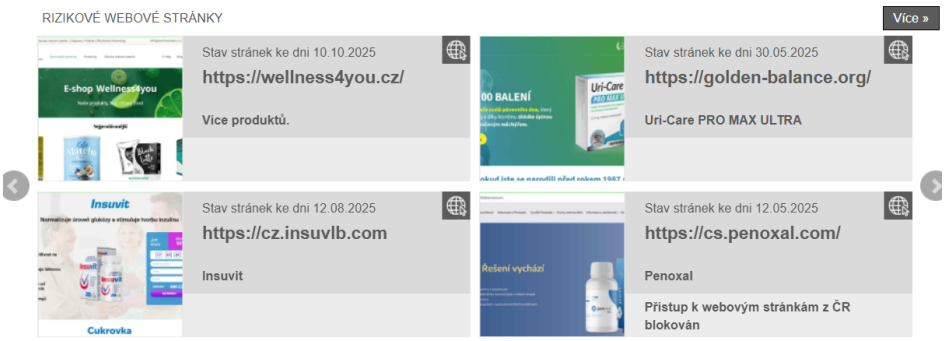

https://www.potravinynapranyri.cz/

Seznam rizikových stránek - příklad

Stav stránek ke dni 12.08.2025 12.08.2025

https://cz.insuvlb.com

Nabízené potraviny:

Insuvit

Popis stránek:
Stránky jsou v českém jazyce. Nabízený produkt lze zakoupit v českých korunách. Na webové stránce je nabízen produkt Insuvit, který údajně normalizuje úroveň glukózy a stimuluje tvorbu inzulínu.

Na co si dát pozor:
1) Výrobek vzbuzuje dojem, že se jedná o léčivý přípravek, ale ve skutečnosti se jedná o doplněk stravy, tedy o potravinu.
2) Na webové stránce nejsou uvedeny žádné kontaktní údaje.
3) Na webové stránce nejsou uvedeny obchodní podmínky, tedy žádné informace důležité pro uzavření kupní smlouvy. Spotřebitel při objednání výrobku neví, s kým a za jakých podmínek uzavírá smlouvu.
4) Na webové stránce chybí povinné informace o potravině, jsou zde uvedena tzv. léčebná tvrzení, která jsou v rozporu s platnou legislativou.
5) Na webové stránce jsou uváděny neexistující osoby.
6) Předmětná webová stránka je registrována mimo území ČR a držitel doménového jména je z Baham.

Soudní rozsudky – vybrané příklady

Rozsudek KS - Výrazy tradiční čínské medicíny jako zdravotní a léčebná tvrzení

Výrazy tradiční čínské medicíny jako zdravotní a léčebná tvrzení

rozpouští sraženiny krve YU LUO

rozpouští hlen TAN

Žalobce namítal, že nařízení č. 1169/2011 pracuje s pojmy západního lékařství, které nelze směšovat s pojmy tradiční čínské medicíny.

Krajský soud ke zmíněnému tvrzení uvedl, že **pro tradiční čínskou medicínu neexistují žádné výjimky z platné legislativy**, a proto je zapotřebí **aplikovat** i v případě tradiční čínské medicíny **nařízení č. 1169/2011 a nařízení č. 1924/2006 bezvýhradně.**

Rozsudek KS - Názvy potravin Antiparaziten, Nadýmání a A?kné léčebnými tvrzeními

„Nadýmání"- podle rozsudku je tento název **synonymem pro plynatost, tj. nemoc výslovně uvedenou v Mezinárodní statistické klasifikaci nemocí**.

„A?kné" – podle rozsudku jde nejen o obecně známou nemoc projevující se poškozením pleti, ale i onemocnění výslovně uvedené v Mezinárodní klasifikaci nemocí (bod L70). Na daném závěru není způsobilé nic změnit ani vložení znaku „?" do označení potraviny, **neboť výsledný název *„A?kné"* zcela jasně vyvolává očekávání léčivých účinků.**

„Antiparaziten" - Soud dal žalobci za pravdu pouze v tom, že formálně slovo „*parazit*" neoznačuje nemoc, ale živý organismus. Nicméně celkové vyznění názvu doplňku stravy „*Antiparaziten*" je způsobilé vyvolat dojem, že takto označený přípravek bude působit proti parazitárním onemocněním, neboť daná onemocnění jsou léčena léky **antiparazitiky, tj. léky majícími prakticky shodné pojmenování s názvem.**

Výrazy „Nadýmání", „A?kné" i *„Antiparaziten"* lze tedy považovat za léčebná tvrzení.

Rozsudek NSS - Léčebná tvrzení kašel a nachlazení, vyjádření k ON HOLD seznamu

Závěry rozsudku NSS

Tvrzení „pomáhá při nachlazení, ulevuje při kašli " přisuzuje produktu schopnost zmírnit kašel a nachlazení, popř. nachlazení vyléčit. Pokud má potravina pomoci při nemoci, je zřejmé, že má být schopna přinejmenším zmírnit její průběh, popř. ji zcela vyléčit. Slovo „ulevuje" taktéž zřetelně indikuje zmírnění nemoci. **Kašel ani nachlazení nelze považovat za normální stav organismu, neboť se jedná o nemoci, ze kterých se člověk naopak potřebuje vyléčit.**

„Ulevuje při kašli"
„Omezuje tvorbu hlenu"
„Pomáhá při nachlazení"
„ Podporuje vykašlávání"

Některá z předmětných tvrzení by sama o sobě obstála jako funkční zdravotní tvrzení, neboť odkazují pouze na podporu fyziologických funkcí organismu. Jedná se o tvrzení „omezuje tvorbu hlenu" a „podporuje vykašlávání ". Tvorba hlenu a vykašlávání jsou fyziologickými funkcemi a jejich omezení, popř. podpora nemusí souviset s léčbou. **Pokud jsou ovšem uvedena v kombinaci s léčebnými tvrzeními vztahujícími se ke kašli, je zřejmé, že se i v těchto případech se jedná o tvrzení léčebná** ve smyslu čl. 7 odst. 3 nařízení č. 1169/2011. **Pokud jsou tvrzení uvedena na On hold seznamu, neznamená to, že jsou výslovně povolena a nemá se na ně uplatnit zákaz léčebných tvrzení**. Jak Nejvyšší správní soud vyložil výše, rozlišování zdravotních a léčebných tvrzení není zbytečným akademickým cvičením, neboť různé stupně ochrany spotřebitele reflektují, jaké riziko jednotlivé druhy tvrzení představují.

Rozsudek MS - Záložka na e-shopu Neduhy a nemoci

V horní liště e-shopu uveden název záložky „Neduhy a nemoci“ + hypertextové odkazy označené jako „Cukrovka“, „Mononukleóza“ apod. SZPI posoudila označení hypertextových odkazů vedoucích na seznam konkrétních potravin jako léčebná tvrzení, neboť tyto odkazy nebylo možné vnímat jinak, než že potraviny zařazené do těchto kategorií mají sloužit k léčbě uvedených onemocnění.

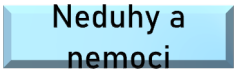

Dle KO nelze zákaz léčebných tvrzení ve vztahu k potravinám vztáhnout na pojmy obecně užívané v nadpisu „záložky“ webové stránky.

Závěry soudu:

Ačkoliv zde není přítomno léčebné tvrzení ve formě „přípravek XY vyléčí nemoc“, lze žalované (SZPI) přitakat, že dojem vyvolaný ve spotřebiteli je zcela jednoznačný. **Jednotlivé záložky spojovaly nemoci či jejich projevy s určitými doplňky stravy, což nemůže být vnímáno jinak, než jako připisování léčebných vlastností nabízeným doplňkům stravy ve vztahu ke konkrétní nemoci**. Soud s těmito závěry správního orgánu souhlasil.

Rozsudek NSS - Léčebná tvrzení na ON HOLD seznamu

3613	Thymus vulgaris (Thyme)	Mateřídouška obecná	Antibakteriální aktivita
2563	Ortie piquante	Kopřiva	Působí protizánětlivě

Předmětem sporu bylo obecné posouzení otázky, zda „zařazení tvrzení na tzv. On hold seznam má za následek, že jsou povolena jako funkční zdravotní tvrzení podle čl. 13 nařízení (ES) č. 1924/2006 a nelze je tedy považovat za léčebná tvrzení“.

Závěr NSS:

Použití léčebných tvrzení je zakázáno a zákaz platí i tehdy, vyskytuje-li se tvrzení současně i na On hold seznamu. Zařazení tvrzení na On hold seznam nepředstavuje výjimku, která by měla za následek, že není potřeba respektovat požadavky dalších právních předpisů.

Rozsudek NSS - Uvedení specifických tvrzení jen v příbalovém letáku

Na obalu doplňku stravy byly uvedeny piktogramy - nespecifická zdravotní tvrzení. Tato tvrzení byla správně doplněna specifickými tvrzeními, která však nebyla na obalu, ale na příbalovém letáku uvnitř primárního obalu.

Závěry krajského soudu:
Není sporu o tom, že krátká sdělení na obalu (nespecifická tvrzení) **jsou primárním zdrojem informací pro spotřebitele** a že **umístění specifických zdravotních tvrzení** v daném případě **nenaplňuje pojem „v bezprostřední blízkosti"** nespecifických zdravotních tvrzení, neboť průměrný spotřebitel neměl v případě svého zájmu úplnou a právními předpisy požadovanou informaci o obsahu a vlastnostech doplňku stravy k dispozici dříve, než rozložil papírový obal a dostalo se mu informací z vloženého příbalového letáku.

Závěry NSS:
NSS souhlasí s městským soudem, že **uvedení konkrétních zdravotních tvrzení až v příbalovém letáku vloženém v primárním obalu doplňku stravy nepostačovalo**; stěžovatelka tedy nesplnila svou povinnost doplnit nespecifická zdravotní tvrzení (piktogramy) vyobrazená na primárním obalu doplňku stravy o specifická zdravotní tvrzení k jednotlivým složkám produktu.

Rozsudek NSS - Výraz Medicinální houby jako léčebné tvrzení

SZPI – „medicinální houby" lze považovat za léčebné tvrzení

Rozsudek krajského soudu
1) Výraz „medicinální houby" lze považovat za ustálený pojem, úzce spjatý s TČM a není tedy léčebným tvrzením
2) Lze zde vidět analogii např. s výrazem smetánka lékařská, který za léčebné tvrzení SZPI nepovažuje.

Závěry NSS:
Ad1) Spojení pojmu medicinální houby s TČM nelze považovat za skutečnost obecně známou, tzv. notorietu, jakožto objektivizovanou a do značné míry nespornou skutečnost. **Z předchozí judikatury vyplývá, že pro TČM neexistují žádné výjimky z platné legislativy.**

Ad 2) Nelze klást rovnítko mezi prodej např. smetanky lékařské a tzv. medicinálních hub. U bylin daného typu jde o obecně užívaný botanický název označující přítomnost daného druhu v potravině. Naopak **pojem „medicinální houby" je již nepovinnou informací a pohlíží se na něj jako na tvrzení**, které se musí řídit příslušnou legislativou.

Rozsduek NSS - Medicinální houby – léčebná a zdravotní tvrzení

Na internetu byly nabízeny potraviny **Medicinální houby**, přičemž již toto sousloví bylo považováno ze strany SZPI za léčebné tvrzení. Žalobkyně uvedla i další léčebná tvrzení a také neschválená zdravotní tvrzení např. pojmy „**adaptogeny**“ a „**tonizery**“.

NSS potvrdil závěry KS a nepřípustnost léčebného tvrzení „medicinální houby“.

Rovněž poukázal na to, že nepřípustnost léčebného tvrzení není vázána na podmínku, zda je tvrzení schopno uvést spotřebitele v omyl, že potravina je léčivem, tedy působit klamavě.

NSS zmínil existenci **úzce vymezené výjimky**, na kterou se nevztahuje zákaz tzv. léčebných tvrzení, a to z důvodů, **že léčebné tvrzení není vůbec způsobilé ovlivnit spotřebitele**. Pro aplikaci této výjimky musí být splněny dvě podmínky. Jednak musí jít o potravinu, **kterou spotřebitel bezpečně dokáže odlišit od léčiva, jednak s ní musí být spojeno „neuvěřitelné" tvrzení, kterým se „žádný spotřebitel nemůže nechat zmýlit„. Tato výjimka se však na tento případ nevztahuje.**

U zdravotních tvrzení byla ze strany PPP námitka, že je pro obecnost jednotlivých výroku nelze za zdravotní tvrzení vůbec považovat. Dle NSS se však u výrazů **„adaptogeny“ a „tonizery“ o zdravotní tvrzení jedná.**

Rozsudek MS - Kocovina a její symptomy

Společnost uvedla na trh doplněk stravy, na jehož balení se nacházely informace „**Předchází obtížím po užití alkoholu**“ a „Používejte **pro rána bez kocovin“**.

SZPI identifikovala tyto slogany jako tzv. léčebná tvrzení.

Soud se zabýval otázkou, **zda lze kocovinu považovat za nemoc ve smyslu čl. 7 odst. 3 nařízení č. 1169/2011 a shledal, že kocovina je vychýlením ze stavu zdraví, a je tak nemocí v širším pohledu (resp. její symptomy).**

Dle názoru soudu je nutné pojem nemoc vykládat široce, neboť zájmem vyplývajícím z čl. 7 odst. 3 nařízení č. 1169/2011 je co nejúčinnější ochrana zdraví. Nemocí je tak třeba rozumět jakoukoli, tj. i menší nebo dočasnou poruchu normálního stavu nebo normální činnosti organismu.

Definice zdraví - dle preambule Ústavy Světové zdravotnické organizace (WHO) je zdraví stav úplného blaha tělesného, duševního a sociálního a nezáleží jen v tom, že není nemoci neb neduhu…I pokud by kocovina stricto sensu nebyla nemocí, rozhodně ji, vč. jejích jednotlivých symptomů, nelze označit za stav úplného blaha ve smyslu definice WHO.

Není nutné, aby každá nemoc ve smyslu čl. 7 odst. 3 nařízení č. 1169/2011 byla obsažena v MKN; MKN není pro tyto účely závazným podkladem. Podstatné pro posouzení toho, zda jde o léčebné tvrzení, je skutečnost, zda se toto tvrzení ve své komplexnosti jeví průměrnému spotřebiteli jako léčebné.

STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÁ A POTRAVINÁŘSKÁ INSPEKCE

Děkuji za pozornost